

AREGCEL

XIX. ÉVFOLYAM 17. SZÁM

Főszerkesztő: LAZAR MIKLÓS

BUDAPEST, 1946 NOVEMBER 25

KESERŰ

olvasni mostanában a híradásokat, amelyek New Yorkból és a Csallóközből érkeznek. New Yorkban a világ nagyjai az emberiség jövő sorsát igyekeznek a humanitás, a béke és egymás kölcsönös megbecsülésének szellemében megalapozni. Megakadályozni a gyűlölködés, az irigység, az üldözés és a gyilkolás elszabadult szellemeit, nehogy még egyszer is szörnyű vérontásba keressék a szerencsétlen emberiséget. A Csallóközből viszont olyan hírek érkeznek, amelyek a pusztítás és öldöklés démonait mutatják visszataszító rútságukban. Szegény magyar parasztokat hurcolnak távoli vidékekre kényszermunkára, mászóval — rabszolgának. Elveszik házukat, földjüket, szegényes holmijukat. Közmunkára visznek ölbéli gyermekeket, szülőanyákat, rokkant aggastyánokat. A csallóközi paraszt régi besenyőfajta. Ezeréve küzd maradék földjén, küzd a maláriával, az árvízzel, a törökkel, a tatárral, még saját földesuraival is. Nem volt soha se nyilas, se náci, senkinek a világon nem ártott és most úgy bánnak vele, amint okátlan barommal sem szabad. Angliába hizott libát nem szabad bevinni, mert a libahizlalás állatkínzás. De embereket, akik éppúgy részesei az európai műveltségnek, mint azok az üldözöik, akik ezt oly büszkén hirdetik, — szabad kínozni? Hogyan fér meg ez az angolszász világ lelkiismeretével? Ez volna a nagy bölcselő és államférfi, Masaryk, szellemi hagyatéka?

Keserű levében forog valóban ez a világ, amely túri, hogy másfél esztendővel a háború befejezése után emberek száz-ezrei táborokban synlódnek, tízezrek menekülnek határról-határra, ezeket üznek ki otthonukból és őseik földjéről. Ezért haltak meg orosz, angol, amerikai és francia katonák milliói, ezért küzdöttek a világ legjobbjai, ezért éheztek és szenvedtek vértanuhaltát a tisztá és nemes emberek? S végül ezért írták meg az Atlanti Chartát, az emberi szabadság alkotmánylevelét?

A legkeserűbb ebben a keserű történetben, hogy az emberi szabadság és tisztesség ellen az a nép követi el ezt a merényletet, amely elsőnek küldötte tüzhatalba és náci rabságba állampolgárainak tízezreit, amely elsőnek szolgálta ki szenvedélyes odaadással az állati náci-politikát, s amely először csehek, zsidók, s most magyarok vagyonával gyarapítja nem a közvegyont, hanem egyesek magánjait.

EMBERVADÁSZAT

A CSALLÓKÖZBEN

A Reggel tudósítója a kiülőzött csallóközi magyarok rajkai táborában

Rajka, nov. 24.

(A Reggel kiküldött munkatársának telefonjelentése.) Ma éjszaka újabb menekültek csoportja érkezett Rajkára, Szerda óta, amikor a Duna másik partján, Gutoron először riadt fel százak és százak rémült segélykiáltása,

egy izgalomban él a Dunán inneni falvak lakossága és egy gondolat van csupán: segíteni!

Rajka község ma a menekültek első pihenőhelye. Új és új csoportok jönnek ide éjszakánként, fáradtan, kimerülten, összetörve, kétségbeesetten a többnapos bújókálás és a veszélyes éjszakai csónakázás után.

Immár 260-ra tehető a menekültek száma.

Az éjjel hétnek sikerült átjutni, tízen indultak, de nem tudják, hogy három társukkal mi történt. Kettő állítólag a Dunába esett, ezek két tenetet próbáltak átúsztatni a vízzen.

Burnovszky János vendéglője a szállása most az otthonatlan szerencsétleneknek. Az emeleti táncsteremből minden felesleges bútort kihordták,

egyik sarokban tarka batyuk halmaza lepi el a zongorát, köröskörül friss szalma — itt élnek a menekültek. Egész családok apró gyermekekkel, öreg emberek, síró asszonyok, dermedtszemű férfiak. Valamennyinek megrázó a története.

Bogár Kálmán három napig a saját háza kéményében rejtőzködött, amíg ki tudott menekülni. Borostás álla csupa korom.

Már látta az új telepéseket, akiket otthonába költöztettek, látta a „Békésésaba” felirású nagy autóbust, amelyen az új lakókat hozták.

„A cserelevelesek” — mondja — „már beköltöztek!”

Altalában csupa törpebirtokos gazda kapta meg a csehek „egy-évi közmunkára” szóló behívóját.

— Félévet elfogadtunk volna, ha családunk, gyerekeink és betegeink a házukban maradhattak volna! — mondják a fiatalok. De Lovas Antalné például

fekvőbeteg volt

s a leánya orvosért ment Szemetre.

Ott látta, mi történik, látta testvér-bátyját, amint gyermekeért a csendőrökkel és katonákkal verekedett.

A négyéves kicsit háromszor sikerült leemelnie az autóról, amelyen a szülőktől elszakított gyermekeket egy halomba dobták az egyenruhás emberek.

Negyedszer már az erőszak győzött: a gyermekeiért küzdő apát dróttal összekötözött kézzel dobták fel egy másik kocsi. Lovas Antalné lánya hazafutott, hogy felriassza a családot, amely

három gyermekkel és a szív-bajos anyával az erdőbe menekült, majd át a Dunán.

Milyen könnyű ezt leírni, de Gutoról a Duna másfél kilométer s a határörök ott leselkednek minden bokorban. A magyar oldalon a parti őrség és a lakosság az első segélykiáltások óta készenlétben áll, s

fellobbanó gyufaszálak kis lángját figyelik: így adnak jelet a menekülők s kéri, halk evezőcsapásokkal induljon értük a ladik az életmentő útra.

Ez nem mindig síma, mert a cseh katonák rápuskának minden gyanús árnyékra. A magyar parton Város bácsi és bátor 12 esztendő szőke leánykája a földadikos, velük megyünk át délutáni szürkületben a mosoni Duna-ágon a víztölcsés Gutor-szigetre, ahol már csak a nagy Duna-ág választ el a szomorúan csendes másik parttól. Most egy lelket sem látni, de

majd ha sötétebb lesz, megint jönnek a menekültek, házat, tanyát, vagyonukat veszített kiülőzött magyarok.

Ideát a környező szegény községek lakói adják össze számukra az ételmelet. Ma száz liter tej futott be, ebéd túlközelék volt tegnap, azelőtt gulyásleves Kenyér is jut, szegényemberek adják jószívevl.

A kenyérszítáznál összegyűlnek a menekültek. Van, aki megpróbált átmenteni valamit,

van olyan, akinek le kellett adni a motyóját, hogy az „embersegebb” határörök át-eresszék.

Elmondják, hogy a legtöbb helyen véres jelenetek játszódtak le, van

család, amely négy gyermeke közül csak kettőt tudott átmenteni, vannak gyerekek, akik szülők nélkül jöttek a szomszédok segítségével. A cseppnyi Szily Valika nagy kék szemével felnéz rám és komolyan mondja:

— Én menekült vagyok!

Megkérdelem, vannak-e testvérel. — A szemeti Sanyikát is elvittek, de nem ide. Júniusban voltam négyéves, de akkor még otthon voltam, Edesapám ács.

Egy külföldi újságíró papírpénzt tesz a zsebébe, mire így védekezik:

— Lyukas a zsebem, nem enyém a kabát!

Viszi az ajándékot szüleinek, de még megköszöni szépen:

— Isten fizesse meg!

Ezt mondják a felnöttek is és a sötét estében dermedten, visszafojtott lélegzettel kezdődik a figyelés újból

a tulsó part felé a fel-fellobbanó halvány gyufaszáljelekre, amelyeknek mindegyike egy-egy magyar sorstragédiát jele a sötét éjszakában.

Zs. T. M.

Prága — a magyarokat vádolja

A londoni rádió reggeli híradása jelenti, Gyöngyösi külügyminiszter közölte a sajtó képviselőivel, hogy egy magyar embert megöltek és többeket megsebesítettek, amikor a „csehszlovák kötelező katonai (?) szolgálat” előtt igyekeztek a határon átmenekülni. A Reuter szombati esti budapesti jelentése szerint a magyar kormány elhatározta, hogy az üldözött szlovákiai magyar kisebbség védelmére a külügyminiszterek tanácsához fordul. A prágai rádió szerint Magyarországon „tudatos izgatás” folyik, emrt nincs másról szó, mint arról, hogy a Csehszlovákiában uralkodó nagy munkáshiány eny-

hítésére a lakosság egy részét munkaszolgálatra vegyék igénybe.

A francia félhivatalos hírszolgálati iroda szerint a magyar külügyminiszter hangoztatta, a csehszlovák kormány ez az eljárása sérti a lakosságcsere-egyezményt és sérti a békeszerződést. A magyar lakosságnak asszonyostól és gyermekestől való áttelepítése nem magyarítható a közmunkák ürügyével.

A miniszter elmondotta — folytatja a közlemény —, hogy az áttelepítés során a csehszlovák határ-csendőrség tűzelt a menekülő akarókra. A magyar határőrség viszonozta a tüzelést. Egy magyar meg-halt, több megsebesült.

Rácz és Eröss miniszterek a kisgazdapárti iparosok országos nagygyűlésén

A Független Kisgazdapárt ipari tagozata vasárnap délelőtt 10 órára országos nagygyűlést hirdetett a Városi Színházba. A hatalmas nézőtér zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel és amikor fél 11-kor szétnyílt a függöny, lelkes tapssal köszöntötték a vezetőségi asztalnál helyetfoglaló Rácz Jenő és Eröss János minisztereket.

A gyűlés Nyulasy József, a tagozat elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelent minisztereket és az ipartestületek kiküldöttjeit, akik a vidékről jöttek el. Bevezető szavában utalt arra, hogy

a magyar iparosság nélkül az országot újjáépíteni nem lehet.

Utána Szemes József nemzetgyűlési képviselő, az iparosok országos elnöke lépett a mikrofon elé és kifejtette, hogy amikor az ország újjáépítéséről volt szó, a magyar parasztság és munkásság mellett ott állt a kézművesiparosság is. Valamennyiük összefogásának köszönhető az elért eredmény. Sajnálattal állapította meg, hogy

az iparosság, noha a legszorgalmasabb dolgozó réteg közé tartozik, hiszen napi 10—12 órát s ha kellett, ennél többet is dolgozott, mégsem részesült abban a megbecsülésben, amelyet megérdemelt.

A gyűlés folyik.

ÁRA 1 FORINT

RÓNAI MINISZTER: aki bűnös, meg kell kapnia büntetését!

Kértek-e a kormánykiküldöttek jutalékot a svájci üzletkötés után?

Dénes István párton kívül képviselő a Ház interpellációs könyvébe feltűnést keltő interpellációt jegyzett be, amelyben a következőket adja elő:

— A kereskedelemügyi miniszterium a svájci illetékes hatóságoktól hivatalos átiratot kapott, amelyben azíránt érdeklődnek, hogy a magyar állam részéről hivatalosan kiküldött külkereskedelmi megbízottaknak az államközi

szerepét lebonyolítása során létrejött üzlet után joguk van-e jutalékot kérni a svájci felől?

Ugyancsak megkérdezi az interpelláló képviselő, megteheti-e a valóságban, hogy állítólag 25.000 svájci frank jutalékot kértek? Ha ez igaz, adott-e a magyar kereskedelemügyi és közlekedési miniszterium választ a svájci átiratra és milyen választ? Hajlandó-e a kormány tájékoztatni a közvéleményt, hogy

valóság esetén milyen intézkedéseket tesznek azok ellen, akik külföldön a magyar demokrácia hitelét rongálják?

A Reggel az ügyben kérdést intézett Rónai Sándor kereskedelmi miniszterhez, aki a következőket mondotta:

— A vizsgálat folyik, egyoldalúan azonban semmit sem lehet elintézni. Aki bűnös, annak meg kell kapnia büntetését.

A külügyminiszterek tanácskoznak, de nem egyeznek meg

London, nov. 24.

(A Reggel tudósítójától.) „Így haladunk tovább, 1950-re sem végzünk az öt békeszerződéssel“ jelentette ki Byrnes. Tény az, hogy a külügyminiszterek tanácsa szombati esti ülésén órákig tárgyalta az orosz békeszerződést, de megegyezni nem tudott. Molotov megismételte korábbi indítványát, hogy foglalják bele a békeszerződésbe a Dél-Tirolra vonatkozó osztrák-olasz megállapodást, valamint azt is indítványozta, hogy Triestet kapcsolják a jugoszláv vasúthálózatba. Ezt a javaslatot a külügyminiszterek el-

vetették. Bevin viszont a triestói kormányzó hatáskörének kiterjesztését indítványozta, amelyhez Molotov nem volt hajlandó állásfoglalni, amíg az indítványt írásban nem látja. A vétőjog sokat vitatott kérdésében sem haladtak tovább. Molotov éles formában foglalt állást minden kísérlet ellen, amely a vétőjog gyakorlását korlátozni kívánja. A maga részéről azt javasolta, hogy a külügyminiszterek fogalmazzanak meg egy javaslatot és azt terjesszék a közgyűlés elé. A külügyminiszterek nem fogadták el ezt a javaslatot.

Az osztrákok kiadják Losonczy Pál artistát, aki milliárdos ékszervagyont csalt össze Budapesten

A bécsi Landesgericht cellájából néhány nap múlva hazaindul egy olyan „nyugatos“, aki

nem a németek után szökött Bécs felé, hanem a saját anyagi jóléte iránt érzett óhatatlan szenvedélyből.

Losonczy Pál artistát kérjük ki a bécsi államügyészségtől. Az inflációs idők zürzavaros vagyonmentő hangulatát használta fel, amikor

számos ismerősével elhitette, hogy busás keresetű juthatnak, ha átadják neki ékszereiket.

Vagyont érő aranyat, brillánst és más ékszert harácsoltt össze, legnagyobb részét az éjszakai Budapest ismert alakjaitól, majd — eltűnt a városból. Mikor a rendőrség megtudta, hogy Ausztriában bujkál s a bécsi Neue Markt egyik panziójában lakik álnév alatt, sürgősen megette az intézkedést

kézkérésére, mire azonban a detektívek bekopogták a szállására,

a szemfényvesztő már eltűnt.

Később Zell am Seeben ütöttek rajta és elfogták. Kihallgatásakor azzal védekezett, hogy

nem adta el az ékszereket, hanem zálogba tette és kölcsönt kapott rájuk.

Mikor azonban megkérdezték, hogy hova lett a kölcsönösszeg és hol vannak az elzálogosított értékek, nem tudott felelni. Kertész Jenő, az államügyészség elnöke az igazságügyminiszterium útján indította meg a kiadási eljárást, amelynek

hamarosan eredménye is lesz!

Losonczy illetékes magyar bírái előtt számolhat el az összeharácsoltt és artistaüggyességgel eltüntetett ékszerekről.

Még ma völgybe érnek a Svájcban lezuhant Dakota-gép utasai

A londoni rádió reggeli híradása szerint a svájci Alpokban 3000 méter magasságban lezuhant Dakota-gép tizenegy utasának megmentésére kiküldött expedíció

elérte a szerencsétlenség színhelyét.

A mentés ma reggel megkezdődött és remélik, hogy még vasárnap

völgybe tudják szállítani az utasokat.

Egyetlen egy utas sem tud a saját lábán járni, valamennyit hordágyon kell szállítani,

mert kilenc közöttük többé-kevésbé súlyosan meg is sebesült. A menekültek Rosenau gleccsere

fölött a gép roncsaiból tákolt sátorokban tanyáznak,

a súlyosan sebesültek a gép kabinjában fekszenek.

Rosenauban már felkészültek a menekültek fogadására, akik valamennyien többheti kórházi ápolásra szorulnak. A tegnapi nap folyamán jelentős mennyiségű takarót és élelmiszert sikerült repülőgépekről ledobni a megmenekültek számára.

Együttműködő francia újságírókat ítétek halálra

Páris, nov. 24.

A párisi törvényszék szombaton mondott ítéletet három francia újságíró fölött, akiket azzal vádoltak, hogy a háború alatt a németek érdekében dolgoztak. Robette-t és Cousteau-t halálra, Jeantet-et a „Je Suis Partout“ című együttműködő hetilap szerkesztőjét életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Valamennyiüket megfosztották vagyonuktól és polgárjogaiktól. Cousteau barátja volt Otto Abetz német nagykövetségnek, Jeantet korábban a Petit Parisien szerkesztője volt. A háború előtt pedig Robette-tal együtt a királypárti Action Française elnöke volt. (MTL)

Hölzer
női divatháza
VÁCI-UTCA 24

Kolozsvári gyógyszappangyár
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ
**BORAX KÉNTÉJ
KÁTRÁNY**
GYÓGYSZAPPAN KÉSZÍTMÉNYEI
SZAKÜZLETEKBE KAPHATÓK.

Magas Tátra gyógyhatással
Régi svábhegyi szanatórium
nívóján — Új redukált árak!

**SZABADSÁGHEGYI
(Svábhegyi)
SZANATÓRIUM**

Legtökéletesebb hotel keretel között a legtökéletesebb klinikai gyógyintézet

75 jól fűtött, fűdőszobás, telefonos, balkónos apartament. — Békebeli diéta, hidegkúra. — Állandó meleg víz, vízgyógykúrák.

Szabadsághegy,
XII., Melinda-utca 16. szám.
Telefon: 161—806, 161—807.

Éjszakai tűzharc rendőrök között: két sebesült!

Hajnaltól lövöldözés verte fel a külső Fehérvári-út csomóját: a pisztolydurrogás a Tóth-féle korcsma felől hangzott! A vendéglőben két rendőr ivott és veszekedett egymással, a korcsmáros igyekezett őket lecsendesíteni és amikor ez nem sikerült, segítségért futott. Néhány perc múlva rendőrszolgálat érkezett a korcsmába, de az ittas emberek nem hallgattak a kötelességüket teljesítő bajtársak szavára, hanem

szintén tüzelni kezdtek, mindenki menekült, heves csata fejlődött ki, melynek során a két duhaj próbarendőr, Edvi Illés és Saji Vilmos megsebesült!

Edvinek a comját lötték át, Sajinak a balkeze sérült meg.

Nemsokára megérkeztek a mentők és a közeli Standard-gyárba, ahova azért vitték át a sebesülteket, hogy első segélyben részesüljenek, beszállították őket a Gyál-úti rendőrkórházba. A főkapitányság központi ügyeletén nyomomban megindult a vizsgálat a rendőrök között lezajlott véres tűzharc ügyében.

neki támadtak a járőrnek és fojogtatni kezdték az egyik rendőrt.

Erre a másik fegyvert rántott, eldördült az első lövés a részegek

Innsbrucki képeslap

magyar pillanatképeivel

Több mint három hete, hogy Ausztriának nincs szene, csak az Arlberg-expressz és 1 gyorsvonatpár jár Bécestől Nyugat felé. De nemcsak szentük, pénzük sincs az osztrákoknak s így az Arlberggel aránylag kényelmesen lehet közlekedni.

Bécsi szemmel valóságos varázslat az, amit az étkezőkocsik nyújt: húsos vacsora, hozzá sajt, tetszés szerinti kenyérfogyasztással s mindezt — 10 schillingért!

Az utasok között sok a magyar, a legtöbbje — kivándorló...

Menetrendszerűen érkezünk az egyes határállomásokhoz, ahol

oroszok, amerikaiak udvariasan, gyorsan végzik a vizsgálatot.

Olyan emberismeretük van, hogy nem is kéri mindenkitől az igazolványt. A franciák éppen csak végigjárnak a kocsikat. A szállodák városában, Innsbruckban nem lehet szobát kapni. A hegyek oldalán ott a rengeteg erdő és Innsbruckban mégis kevés ház képménye füstöl.

Villanypalánák, de nem fűtenek.

Ha nagy nehezen szobát kap az idegen, a kályhának nyomát sem találja. Hidegek és ridegek lettek az emberek is, az utcán alig látni mosolygó arcot.

Hivatalos megállapítás szerint Innsbruckban mintegy 200 magyar él, a hatóságok azonban, ügylészik, nem nagyon törődnek az ellenőrzéssel, mert

utcan, vendéglőben igen gyakran hallani magyar szót.

A Goldene Krone zsúfolt éttermében a nyilas időkben Budapestben jól ismert jazz-dobos ül a szomszéd asztalnál, három artista-nővel. Határállomás... úra... öt kilométert gyalogolni... ilyen beszedfoszlányok érnek el hozzám.

Hónapokkal ezelőtt sokkal több magyar volt itt, de mikor a magyar kormány egymás után intézte a kiadási kérelmeket a francia hatóságokhoz, a legnagyobb részük Olaszországba szökött.

Innsbruck környékén élt így Báthory-Hüttner János a jobb oldali újság-csaszára. Felcséggel együtt bérelt kényelmes villát, tele voltak pénzzel, amíg egy napon Hüttner átlépte az olasz határt és

két héttel ezelőtt követte a felesége is, nem anélkül azonban, hogy uzsoradron össze ne vásárolta volna az inns-

brucki magyar kolonla utolsó aranyékszereit.

Ugyanitt élt Vajta-Wickel Ferenc, Antal István és Molotay leghűségesebb tanítványa, aki a francia rendőrség spiclijének jelentkezett s amíg multja napvilágra nem jött, kérelmetlen szigorúsággal nyomorgatta volt elbarátait. A franciák egy időre letartóztatták, később azonban szabadlábra került s egyszerűen — eltűnt.

Olaszországba utazott,

a Függetlenség volt szerkesztőjével, Matolay Gézával és az ismert divattervezőnővel, Kokas Klárával együtt. Bubik Árpád, a szélhámos jobb oldali színigazgató, Párisba szökött. Borbély Zoltán

Január 7-én tárgyalja a Horváth-tanács Uzdóczy-Zadravetz István pőrét

Ismeretes, hogy Uzdóczy-Zadravetz István ny. tábori püspököt a Népbíróság Horváth-tanácsa annakidején öt és fél évi börtönrre ítélte. Az ügy a NOT-hoz került, amely

megsemmisítette az ítéletet, a Népbíróságot új eljárásra utasította, Zadravetz pedig a védő kérelmére szabadlábra helyezte.

Az új eljárás során a politikai rendőrség pótvadomatot folytatott le, a népügyesség pótvadomatot bocsátott ki s

s elrendelte a vádlott újbóli előzetes letartóztatását.

A pótvadirat háborús büntettel vádolja meg Zadravetz Istvánt azért, mert

a Lakatos-kormány alatt 1944 októberében létesült Nemzeti Szövetség felsőházi csoportjának tagja volt s ezzel támogatta azt a törekvést, amely az államfő elhatározásával szemben Magyarországnak a háborúból való kilépését igyekezett megakadályozni, 1944 novemberében — alapítja meg a továbbiakban a vadirat — Zadravetz résztvevő Szászai eskütételén és a koronázási ékszerek lepecsételésén.

A népügyész bizonyítékként hivalkozik a kivégzett Szász Lajos vallomására s tanukul kéri kihallgatni dr. Kóródy Tibort, Magas-Tátra Lászlót, Antal Istvánt és Tasnády-Nagy Andrást. A tárgyalást a Horváth-tanács január 7-ére tűzte ki.

METROPOL HALL
Minden este 10-órától!
METROPOL MELODY 1946
ALFONSO CIRKUSZA, revü 14 képpén. Irta: Nádasy László
Zenéjét szerzte: BUFTOLA EDE
Cirkuszigazgató Bellák Miklós
Aglája, a neje Horváth Böske
Szalma Misoga László
Magda Barna Anci
Pécs, a bohóc Alfonso
Csikós Raskó György
Zene: HAMOS PÁL swing-együttes!
TÁNC REGGELIG!
RAKÓCZI-ÚT 58.

A fűsiek
B O R O Z Ó
I. Dalozsinház-u. 8. (Opera mellett) T: 126-178
MA, VASÁRNAP, KEDD, OSÜTÖRTÖK
ÉS SZOMBATON REGGELIG NYITVA
BERKES BÉLA ÉS CIGÁNYZENEKARA MUZIKÁI
EGESZ ÉJTEL LEVESKÜLÖNLEGESSÉGEK.

PALAIS DE DANSE KÁVÉHAZ
Táncpalota, VI., Paulay Erde-utca 35. Telefon: 227—005.
Minden vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton
REGGELIG TÁNC.
Zene: Magyar revütánczenekar

Miért lett öngyilkos a Casanova mulatóban a 19 éves Engler Iván

Budapest éjszakai életének jólismert alakja volt a 19 éves Engler Iván. Mindenki úgy tudta, hogy szórakozásokkal teli vidám életet él. Jómódú családból származik, neki magának is van egy kis üzeme.

Üzleteit korszerű könnyedséggel gyakran az eszpresszók apró asztalkái mellett bonyolította le.

Az éjszaka világában sok volt az irigye és a szombatra virradó hajnalon

A Casanova mulatóban agyonlőtte magát.

Apja, Engler József részvénytársasági igazgató, Pesterzsébeten lakik a Baross-utcában. Amikor az este cseládját felkerestük, még a maga meztelen valóságában tárult elénk a gyász.

Az apa, akinek legnagyobb reménye volt a csinos és jószívű fiú, szombaton délben gyárából hazafelé indult.

Utközben megvette a déli lapokat és belőlük értesült fia öngyilkosságáról.

— Nem értem, nem értem... — mondogatja és révetegen néz maga elé. — Mindene meg volt a a fiúnak.

Tavasszal abbahagyta a gimnáziumot, mert nem ment a tanulás és hetedikből elbukott.

De ez a dolog sem zavarta. Mi, a szülei, soha nem tettünk szemrehányást ezért, nem erőszakoltuk a tanulást. Sőt inkább bátorítottuk és biztattuk, hogy jobb lesz így és hogy

az üzleti pályán érettségi nélkül is jobban boldogulhat, mintha diplomával valami hivatalt vállalt.

A gimnázium után az édesapja rábízta egy közeli üzem vezetését. Ezzel foglalkozott, de emellett ráért a szórakozásra és vidáman élt.

— Pedig ez a fiú már hetek óta készült valamire — szól közbe a sógora.

— A barátainál állandóan revolver után érdeklődött, mindenáron vásárolni akart egyet.

Azt mondta, hogy nekem kell a fegyver! Dehogy bíztam meg én fegyvervásárlással! Ma már tudjuk, miért volt rá szüksége! És végül valamelyik eszpresszó kezekasztala mellett megkapta a revolvert!

— Napok óta furcsán viselkedett a fiú — veszi át a szót Engler Iván nővére. — A napokban, egészen

váratlanul szoba hozta családi sírboltunkat és felkiáltott: „Biztos, hogy én is benne fogok feküdni!”

Tegnap reggel meghívó érkezett a mentők báljára. En eldobtam, mondván, hogy engem nem érdekel, de Iván hirtelen felkiáltott: „Add csak ide! Engem nagyon érdekelnék a mentők!” Régen foroghatta már fejében a dolgot...

— Mi adott okot az öngyilkosságra? — kérdezzük.

— Semmi, semmi... Érthetetlen! Idehaza nem volt vigkedélyű fiú, mi mindig komolynak láttuk, komoly dolgok iránt érdeklődött, minden újságot megvett, a politika ret-

tenetesen érdekelte. Dehogy ilyenmire képes legyen!...

Körülfőtünk ül az egész család. Könnyes szemmel beszélnek Ivánról. Tette érthetetlen. Azaz hogy

az okát valahol messzebb, valahol mélyebben kell megkeresni.

Szombaton hajnalban, közvetlenül az öngyilkosság előtt, a fiú a Casanova énekesnőjével elénekeltette a „Jiddische Mamme” című héber dalt.

A szép szöke dízőbe már hetek óta szerelmes volt, az ő kedvéért járt minden este a Casanovába.

„Élénekeltte és egy asztalnál ült velem. Most boldogan halok meg!” — ezt írta búcsúlevelében.

Vonító „tenoristák”, „táncfenomének”,

Judy Garlandok, Mickey Rooneyk

vad vasárnapi ostroma Budapesten — Hollywood ellen

ben: az ő létszámuk nagyobb, mint a nézőké

Négyszázán jelentkeztek

a „tehetségvizsgára”. A zsűri Jemnitz Sándor elnökletével Gobbi Hildából, Fényes Szabolcsból, Tár Györgyből, Patócs Katából, Kristóf Károlyból, Keleti Mártonból és Chappyból áll. Chaplin-utánpótlók, fiók-Mickey Rooneyk, Judy Garland-süvöltvények,

vonító tenoristák, féllábon szteppelő „csodatáncosok”,

jazz-bohócok szerepelnek, pokolian rossz hangszerekkel, ám dühödten lelkesedéssel. Hollywoodba akarnak menni! Hollywoodba! Mind, mind Hollywoodba!... Elképesztő öltözékekben és — vetkőzésben táncolnak, fiúk — és lányok, az öltözékben több festék, s púder fogy el, mint az Operaházban egy esztendő alatt. A „csodatáncosok”, a „táncfenomének”, a „zenei zsenik” aztán — herjedtan, sértődötten és mint meg nem értett lángészhez illik, kesernyés mosollyal hagyják el az épületet...

NÉGY KÖNYVSÍKER

Ráth Végh István:

Varázsvessző

Régi és új babonák. Furcsaságok. Erdőkességek.

Upton Sinclair:

A tragacs király

Heinrich Mann:

Egy király ifjúsága

Stefan Zweig:

Verlaine

VI., Lovag-utca 18. — Telefon: 128-164.

Szili Leontin

nagysikerű regényei

Fényjáték

A nagy szerep

Szerelmes muzikusok

Majdnem szerelem

V., ILovag-utca 18. T. 128-164.

Szülők boldogsága

alkor teljes, ha legfőbb kincsek: gyermekük szemlátomást gyarapszik, szépen fejlődik és mosolygós arcából az egész sugárzik. Ennek előérése azonban a helyes táplálás szükséges, különösen, ha a csecsemő elválasztási ideje bekövetkezik és a mesterséges táplálásra kell áttérnünk. A mesterséges táplálásra rendelkezésre áll az évtizedek óta elismerten bevált

ZAMAKO

zab-malata tápszer, amely tápanyagokban gazdagsága folytán a gyermekek normális fejlődését biztosítja. A Zamako ismét a régi hűbellel minőségben, csecsemők részére kék, gyermekek részére piros, gyenge esontrendszertől gyermekek részére foszforral, sárga esomagolásban mindent kapható.

KROMPECHER TÁPSZERGYÁR, BUDAPEST, V., NADOR-UTCA 15.

Kerácsonyra nagyon szépet:

Telefon: 189-374

HALMITÓL egy színes képet IV., Calvin-tér 3.

MINDEN HÁZNÁL
DIANA
SÓSBORSZESZ LEGYEN

Kapható minden jobb fűszerüzletben, drogériában, illatszertárban, gyógyszertárban.

Sulyok Dezső

beszédével kezdődött ma délelőtt a szabadságpárti nagygyűlés

Vasárnap délelőtt fél 11 órakor kezdte meg a Sportcsarnokban első nagygyűlését a Szabadságpárt, amelyen Sulyok Dezső, a párt elnöke ismertette programját. Az 1945-ös választásokból indult ki és a Kisgazdapárt politikáját bírálta. Majd azt vizsgálta, meg vannak-e a Szabadságpárt működésének külpolitikai feltételei?

Igen — mondotta —, mert a szovjet láthatólag nem kívánja, hogy Magyarországon hozzá hasonló szellemű kormány alakuljon, hanem megelégszik azzal, hogy ez a kormányzat lojális legyen, amely egyrészt hátsó gondolat nélkül áploja a Szovjetunióval való barátságot, másrészt lehetővé teszi, hogy szovjetellenes akciók támaszpontot kapjanak Magyarországon.

Meg van rá a lehetőség, hogy bensőséges és bizalmas viszony alakuljon ki a magyar és a szovjet nép között.

— A Szabadságpárt, — mondotta Sulyok Dezső — a demokráciát úgy értelmezi, hogy

élesen elhatárolja magát a reakciótól. Innen, a szónoki dobogóról kér fel mindenkit, aki azzal a gondolattal jött ide, Szabadságpárttól horhysta vagy fasizsa, ellenforradalmi törekvéseket vár, hagyja ott a pártot.

— Én nem vagyok hajlandó megtagadni multamat, — hangsúlyozta, — amelyhez a Szálasi elleni támadással, a Sztójay alatt viselt börtönnel és az ellenállásban való részvétellel kötöttem magamat le a baloldali gondolat mellett.

Legyünk kevesek, de tiszta és meggyőződéses demokraták.

Ezután a párt szociális célkitűzéseit fejtegette, amelynek lényege a szocializmus megvalósítása a humanizmus feloldozása nélkül. — Nem materialista, hanem spirituális világnézetű párt vagyunk — jelentette ki.

KÉP ÉS SZÓ

lerántja a leplet azól

Amiről nem beszélünk...

AZ ELSŐ ÖSZINTE
1946-BAN KÉSZULT
ÚJ FILM A NEMI
ÉLETRŐL

Keddtől
DÉCSI
kizárólag

TRATTNER

A TRATTNER-TÁL az inyencek álmal Kóstolja meg egyszeri Mától kezdve minden este erdélyi vargabéles. — Kiváló Italok! Esténként zene! A zongoránál: Széll Laci. JÓKAI-U. 1. * Hegedű: Patal Béla. — Harmonika: Tamás Ferenc. * JÓKAI-U. 1.

TRATTNER

HIREK

MEGNYUGVÁS

Már este van
Es egymagam
Orzöm sötét szobámat.
Csend mindenütt.
Az óra üt
S leül mellém a bánat.

Ó jó barát.
Gyakorta lát,
Meglátogat, kíséretet
Es ezalatt
Időm halad
S jaj, elmúlik az élet.

Mindenki megy,
Csak ő, az egy
El nem hágy semmi árért,
De közeleg
A jobb, a szebb
S derültebb égi tájék.

Elrejt a sár.
Száz lányka sár,
Míg koporsómba zárnak
S e víg napon
Pá! Itthagynom
Unalmas cimborámat.

Endrődi Béla

EGY ÚJSÁGÍRÓ HALÁLÁRA

Gratz Gusztáv, akit a szerencsés sors hosszú betegségtől és fájdalomtól kímélt meg, élete végéig újságíró maradt, de nemesebb és magasabb értelemben vett újságíró. Csöndes, halkszavú, finom és ritka műveltségű ember volt Gratz Gusztáv, a második magyar újságíró, aki Dóczy Lajos után a régi cs. és kir. külügyminisztériumban az osztályfőnök magas rangját töltötte be. Nem volt szónok, parlamenti hatást alig tudott elérni, pedig a szürke, csöndes, minden túlzástól ment mondatok mögött mindig megtalálta a figyelmes hallgató a logikus fő és tisztánlátó politikai elme pontos ítéletét. Újságíró volt abban az értelemben is, hogy szenvedélyesen érdeklődtek a tények, és az emberek. Emlékezete kimeríthetetlen tárháza volt Magyarország felszázados története minden, kevés ember előtt ismert részleteinek, hiszen már másodéves jogász korában ott ült a Pester Lloyd szerkesztőségében és üres óráiban Thukydideszt olvasta, persze — eredetiben. Túlélte a náci deportálást, megérte annak a világának az összeomlását, amelyet anynyira ismert és akkor halt meg, mikor befejezte utolsó művét, amelyet egyedül Gratz Gusztáv írhatott meg, az emlékezetében élő és a birtokában lévő adatoknak és okmányok alapján, a monarchia összeomlásának utolsó 24 óráját.

— Károlyi Mihály: Száműzés és belső emigráció. A Magyar Írók Szövetsége és a Fővárosi Irodalmi és Művészeti Intézet Irodalmi Akadémiáján (Vilma királynő-út 10.) e hó 28-án délután 6 órakor Károlyi Mihály Száműzés és belső emigráció címmel előadást tart.

• Orgona női divatújság, harisnya-, pullover-, fehérmű különlegességek. Régi posta-utca 7-9.

• Gamma öngyújtó ARKANZAS-tól.

• Hangulatlámpát? — csak „Occasio”-tól. Egyetem-utca 7.

• Ekvívó belépők kölcsönzése. Lukács O., Bécsi-utca 5., félemelet.

— Lejárt a képviselői összeférhetetlenség bejelentésének határideje. Szombaton éjjelkor járt le a nemzetgyűlési képviselők összeférhetetlenségi bejelentésének határideje. Szombaton délutánig közel 70 összeférhetetlenségi bejelentés érkezett a nemzetgyűlés elnöki hivatalához. A bejelentések között a mandátumról való lemondások száma mindössze négy-öt, a többi esetekben a köztisztviselő-képviselők tartós szabadságot kértek, illetőleg a Ház összeférhetlenségi bizottságára bízták ügyük elbírálását.

— Rendületlenül a romok között? Megállapították a kinevezett új vesprémi püspök, Bánds László címere, amely pajzsba foglalva két részre oszlik: az első részben a családi címer, a pajzs második részében az ősi vesprémi címer. Fölötte a püspöki jelvények, míg alatta az új püspök jelmondata: „Inpavide inter ruinas”, „Rendületlenül a romok között...”

Belgium hazaengedi a magyar hadifoglyokat

Páris, november 23.

A francia hírszolgálat értesítése szerint a belga kormány hivatalosan bejelentette, hogy az ország területén lévő magyar hadifoglyokat hazabocsátja. A belga döntés a fogolytáborokban élő magyarokra és a bányákban dolgozó hadifoglyokra egyaránt vonatkozik. Úgy tudják, hogy az első 200 főnyi csoport még november folyamán útnak indul. A párisi rádió közölte, hogy hétfőn, november 25-én magyar nyelvű hírszolgálatára keretében ad részletes felvilágosításokat a belgiumi magyar hadifoglyok hazaszállításáról.

— Mikor nyílik a tőzsde? A tőzsde idei közgyűlésén bejelentette az elnök, hogy az ünnepélyes megnyitás hétfőn, november 25-én lesz. Szombaton délelőtt a tőzsde vezetősége meghívást kapott a pénzügyminisztériumtól, ahol közölték, hogy bizonyos technikai intézkedések miatt ezt a dátumot nem lehet betartani, a tőzsde megnyitása tehát újból néhány napi halasztást szenved.

* Kézfestésű selyemsálak Arkanasztól. — Három tartalékos vezérőrnagy kinevezése. A köztársaság elnöke a fasizmus elleni harcokban tevékenyen résztvevő kimagasló eredményeikért a honvédség nemtényleges állományában Münnich Ferenc rendőrtábornagy, budapesti főkapitányt, Nógrádi Sándor államtitkárt és Révész Géza szovjethadseregbeli v. alezredést kitüntetésképpen tartalékos vezérőrnagyként nevezte ki.

* Porcellánszerviz? — csak „Occasio”-tól. Egyetem-utca 7.

— Rózsa Miklós magyar zeneszerző sikerei Amerikában. A londoni „Times” hosszú beszélgetést közöl Rózsa Miklós zeneszerzővel, akiről legutóbb az amerikai rádió is megemlékezett. Hollywoodban él, a legnagyobb amerikai filmgyárak „házi-szerzője” és ő írta az idény legnagyobb sikerű filmjeinek muzsikáját: többek között a „Hangingway”, „Akiért a harang szól” című regényéből készült film zenéjét is!

* Az élelmiszergyerek (gyerek, felnőtt) novemberi „H” szelvényére 2-2 zacskó „Apollo” főzőtojáspótlót adnak ki tasakonként 42 fillérért. Községi, Lóhúsüzem, OMTK, Ált. Fogyasztási fiókjainál és a fűszerüzletekben.

Eröss közellátási miniszter külön bíróságot kíván az árdrágítók ellen!

Eröss János közellátásügyi miniszter az árdrágító visszaélések megtorlásával kapcsolatban a következőket mondta A Reggelinek:

— Érintkezésbe szándékozom lépni az igazságügyminiszter úrral, akitől azt kérem, hogy

az árdrágítási ügyek letárgyalására külön tanácsot, illetőleg külön bíróságot szervezzenek.

Felfogásom szerint ugyanis a kérdés az uszorbíróságok mai eljárása mellett ellaposodik s nem érjük el a kívánt eredményt.

— Littke László — miniszteri osztálytanácsos. A hivatalos lap vasárnapi száma közli, hogy a pénzügyminiszter a minisztérium központi fogalmazási személyzetének létszámába dr. Littke Lászlót a VI. fizetési osztályba miniszteri osztálytanácsossá, dr. Bozso Ernőt pedig miniszteri titkárrá nevezte ki. Littke László dr. az új közgazdasági nemzedék egyik legképzettebb tagja, aki a Kereskedelmi és Iparkamaránál kezdte meg pályafutását, innen hívta meg Vas államtitkár a Gazdasági Főtanács titkárságába, ahol a szanalás munkájában vett tevékeny részt, így került összeköttetésbe Rácz Jenő pénzügyminiszterrel, aki kinevezése után titkárául hívta meg.

Teljes vonatrakomány karácsonyi ajándékkal úton van Budapest felé Pedlow kapitány

New-Yorkból jelentik, hogy Pedlow kapitány 8 nap előtt teljes vonatrakománnyal hajórászált és útnak indult Budapestre. A rengeteg csomag részben egyéni adomány, családtagok és barátok küldeménye, részben amerikai magyar egyesületek ajándéka. Tartalmuk: téli holmi, ruhanemű. Pedlow kapitány december 10 és 15 között érkezik fővárosunkba és csomagjait az illetékes magyar hatóságok közbenjöttével karácsony előtt osztja ki.

— A hercegprímás körlevele a hadifoglyokról. Mindszenty J. bíboros hercegprímás körlevelében közli, hogy a magyar püspöki kar a csanádi főpásztor irányítása alatt egyelőre Szeged és Debrecen központokkal katolikus segítőállomások szervez hazatérő hadifoglyok részére.

* Yolland professzornak 50 éves jubileuma alkalmából új angol nyelvű könyve jelent meg. Remek angol nyelvű, érdekes szöveg, tökéletes kiejtésjelölés és alapos nyelvtani magyarázatok emelik ki ezt a nyelvtant a sok közül. Kezdő, haladó, egyaránt sokat tanulhat belőle. Lingua-kiadás.

* Gumiharisnyát, lúdtalpbetétet, sérvkötőt vásároljon Winkler Sándor orvosi műszertárában, Rákóczi-út 53. Telefon: 135-943.

* Casanovában (IV., Semmelweis-utca) vasárnap délután 5-8-ig tánc. Este Déry Sárival „Ez Páris!” revü. Tánc reggelig.

* Ponyva és irodalom? A „vadnyugati” rémtörténetek helyett mit adjanak a húszperces mesekielgélésre vágyó fantáziáknak? Erre a kérdésre felel a Nagyvárosi Regények sorozata, melynek kis füzetei hetenként jelennek meg. A kevés pénzű és kevés-idejű dolgozóknak szolgálnak szórakozással és okulásal.

* Párisi divatövek ARKANZAS-tól.

Csiszka

A „csiszka” orosz szó és tisztogatást jelent, de az orosz életben azt az időről-időre megismétlődő kirotálást jelenti, amellyel a Szovjetunió az állam, a párt, a kerület, a község, a kolchozok és az üzemek igazgatásából eltávolítja a tudatlan és tapasztalatlan, tehetségtelen és tisztességtelen embereket. A néború alatt a „csiszka” szünetelt, mert hiszen minden emberre szükség volt. Most azonban félelmetes erővel újból megindult, hogy a háború alatt elszaporodott pelyvát az orosz életből kisorsolja. Az orosz lapok napról-napra megírják, ki, hol s miféle bűnt vagy hibát követett el, s a leleplezést nyomon követi a megtorlás, a pénzbüntetés és áthelyezésen kezdve az elbocsátásig és a börtönig. Ennek a tisztogatásnak köszönheti a Szovjetunió, hogy a törtétek és a könyöklők hada nem állja útját a komoly tehetség érvényesülésének s hogy végül minden fontos s vezető állásba az arra hivatott legalkalmasabb ember kerül. Minden forradalmi átalakulásnak kísérő jelensége a közélet kacabatyárainak előretörése, de minden új rend a saját sírját ássa meg, ha nem rúzza le magáról idejében ezeket az elemeket. A Szovjetunió ennek is megtalálta az ellenszerét.

Egy esztendője viszont, hogy a régi rend romjain ezer baj és nehézség közepette felépült az új, demokratikus Magyarország. Ennek a nagy munkának kimondhatatlanul sokat ártott az az emberfajta, amelyet a Szovjetunió időről-időre ki tud magából vetni. Nálunk ellenben nagyszámban ülnek még ma is a helyükön az első ügyes helyezkedők, még ma is intező poszton állnak olyan emberek, akiknek nincs más minősítésük, mint a tudás és a tapasztalat hiánya. A gyakorlati állambölcsélet egyik nagy mestere, Anton Menger, negyven évvel ezelőtt megírta, hogy „az intező emberek sokkal fontosabbak, mint az alkotmányok és a törvények”, s hogy „az önzés, könyöklés és törtetés hőseinek sokkal nagyobb gyakorlatuk van az érvényesülésben, mint a hívó és tisztességes embereknek”.

A magyar demokrácia első korszaka a békekötéssel lezárul s ha a nagy tisztogatást a most következő hónapokban, szovjet példára el nem kezdjük, ha nem fogadjuk meg Menger tanácsát, akkor hiába áll kitűnő és tiszta ember a kormánykeréknél, a demokrácia hajóját a tudatlan és tapasztalatlan legénység előbb-utóbb zátonyra viszi.

KISS DEZSŐ

A MEZITLÁBAS KARTELL:

A „CIPÓS”, a „GOMBOS”,
A „CSOMAGOS” ÉS A „LÖKÖS” ...

Orvul, villámgyors mozdulattal veti magát a cipőnkre a szurtos mezitlábás kistű és egy szennyes ronggyal végigtörli azt.

— Bácsi, kérem... Iszakadt!

— Csak egy pár fillért...
Fillérek helyett két fényes forintot adunk át neki, hogy megnyerjük a bizalmát. Így azután elmondja, hogy

heten vannak a kartelben

és mind a heten újpestiek. A „közkereseti társaság” egyik tagja „gombos”, a másik — a mi új informátorunk! — „cipős”, van egy „csomagos” és egy „lökök”. A műszavak titkos értelmét, a mesterség műhelytitkait nagynehezen árulja csak el a fiú. A „gombos” mestersége az, hogy

borotvapengével lemetszi a zsúfolt villamoson a „jól öltözött” utas gombját,

majd szolgálatkészen átnyújtja azt.

— Bácsi, kérem... Iszakadt!

A „tisztelődj” nem szokott elmaradni... A „cipős” az előbb leírt módon intéz ortvamatást cipőnk ellen. Legveszélyesebb a „csomagos” munkája. Egy óvatlan pillanatban „kiemel” valamit a szatyorból, táskából, aztán — „becsületes megtalálóként” jelentkezik.

A „lökök” kilesi, melyik utas koterász pénz után, vagy halász elő nagyobb köteget a zsebéből. Váratlan roham... az emberek egymásnak esnek... minden széthull... ő serényen segítkezik a felszedésnél... — esetleg „mellékvágányra” téved és elteszi, amit eltehet! — azután az „udvariasságért” felszámít némi borraalót...
— Mit csináltak a pénzzel?

Sunyi mosoly... pillanatnyi csönd... aztán megszólal, álszenvedőn:

— Hazaaduk a Mutternek...
Félóra mulva ismét arra jártunk. A fiúk összeverődve, egy telefonfülke mögött cigarettáztak és sülttököt majszoltak.

Ijesztőek ezek a vézna, ragadozó tekintetű, villamosra ugráló, kocsmát járó, elvadult kis fickók, akik a zimankós estében így küzdenek a mindennapi kenyérért és mennék bele, menthetetlenül, a züllés éjszakaiba.

Hosvay Ferenc

— Pfeiffer államtitkár előadása. A Budapesti Társaskör, szerdán este fél 7-kor előadó ülést rendez, amelyen dr. Pfeiffer Zoltán igazságügyi államtitkár „Demokratikus jogszolgáltatás problémái” címen tart előadást.

Esküvői belépők kölcsönzése Lukács Oszkár szücsmesternél Bécsi-utca 5. félem.

SHANGHAI KÁVÉHAZ

November 1-től naponta remek új artista műsor! * Zene este 9-től! * Tánc záróráig!

Keddén, csütörtökön, szombaton és vasárnap reggel 6 óráig

Zenét a rádióból közismert DERY-JAZZ szolgáltatja. Tel.: 258-430

RÓZSADOMBI GYÓGYINTÉZET

EGÉSZ TELEN NYITVA

Központi fűtés, melegvíz, kitűnő ellátás. Hízókúra. Diétás, klimatikus belgyógyászati szanatórium.

Bécsi Törökvez-út 4. Telefon: 160-892. — Statisztikától autbuszjárattal

Nyugatinál lévő 3 szoba, cselelőszobás összkomfortos társbérleti lakásomat elcserélném, ugyancsak a közelben lévő 2 szoba, vagy hallos összkomfortos lakásra. Érdeklődni lehet A REGGEL szerkesztőségében.

METEOROSILLÁR

GYAR

RÉGI JÓ MINŐSÉG,
OLCSÓ ÁR,
NAGY VÁLASZTEK

Podmaniczky-utca 27. József-körút 44.

FÜGGÖNY, fonal kézimunka WIEG Deák Ferenc-utca 19

TUZIFAT, állandóan szállít GYUJTÓSFAT, FASZENET, „LÁNG” KOKSZOT, Vas-utca 6.

Borkövet

VÁSÁROL GOSZTONYI ÉS TÁRSA. BUDAPEST, VI. VISEGRÁDI-UTCA 4. TELEFON: 130-017.

A Magyar Ruggyantaárugyár Rt. mely megilletődéssel jelenti, hogy a társaság igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagja

Dr. GRATZ GUSZTÁV

ny. külügyminiszter úr f. hó 21-én váratlanul elhunyt. A Megboldogult nagy életbölcsességével, széles látókörével és a gazdasági élet minden ágára kiterjedő éles felismerésével hosszú éveken át értékes szolgálatakat tett a vállalatnak és elmúlása nagy veszteség mindnyájunk számára.

EMLEKÉT KEGYELETTEL FOGLJUK MEGŐRIZNI.

FARIZEUSOK ÉS A KORRUPCIÓ

Két kommunista sajtóorgánumban a már megszokott invektívák kíséretében egy hete „leleplez” bennünket.

Leleplezni azt lehet, amit lelepleznek!

Mi azonban nem leleplezünk, sőt a legszélesebb körben hozzuk nyilvánosságra, hogy pénzintézetek, nagyüzemek, ipari- és kereskedelmi vállalatok, színházak, mozik, szórakozóhelyek, kereskedők, magánosok hirdetéseit és üzleti célokat szolgáló közleményeit hirdetési díjszabásunk szerint közzé tesszük. Hirdetési díjszabásunkban olvasható: „A szerkesztőség fenntartja jogát arra, hogy a közleményeket javítsa, rövidítse és visszautasítsa.” Ez a kikötés arra szolgál, hogy erkölcsellenes, megtévesztő, tényeknek meg nem felelő, egyszóval közérdektelen hirdetések, hírek, közlemények ne jelenhessenek meg lapunkban. Pénzintézeteknek, nagyüzemeknek, kereskedelmi és iparvállalatoknak üzleteredményeit, a közgazdasági világ érdeklődésére számítottot becsülmölőit, éppen úgy, mint színházaknak, filmeknek kiadóhivatalunkhoz eljuttatott cikkeit, híreit, szövegkijelentéseit gondosan mérlegeljük, alaposan ellenőrizzük, úgyhogy minden sorért, amely a Reggelen megjelenik, bármely fórum előtt nyugodtan helytállhatunk. Mindenütt a világon közli a sajtó a vállalatok és üzemek üzletmenetéről szóló érdekteljes híreket, beszédeket, nyilatkozatokat, de seholyan ingyen.

Ahol magánvállalkozás van, ott vannak magánközlemények is! Európában az angol sajtó a megbízhatóság és a becsület mintaképe. Aki valaha angol lapot vett a kezébe, a közgyűlési tudósításokon kívül megtalálja a társaságok és vállalatok elnökeinek nyilatkozatát, az üzletmenetről szóló híreket, s egyéb hasonló közleményeket is. De egyetlen angol lapban sem olvasható, hogy ezek a tudósítások fizetett közlemények. Pedig azok!

De tovább megyünk. A Reggel nem kapott és nem kért pártjától anyagi támogatást; A Reggel sohasem kapott és sohasem kért az államkasszából, a kormánytól egy rézgarast sem; A Reggelen nem hullott ölébe nyomdávállalat, újságpalota; A Reggel úgy a multban, mint napjainkban egyedül és kizárólag olvasóközönségéből és hirdetési bevételeiből tartja fenn magát.

A Reggelen hangja és visszhangja van, a polgári társadalom együttérző demokrata szellemével, haladó polgári politikájával. Talán ez a baj, ezért a gyanú, a gyűlölet és a hajsza? A mi meggyőződésünk szerint sajtóorgánumban akkor válóható

politikai gyűlölet és kenyéririgység nélkül korrupcióval, ha pénzintézetektől, ipari vagy kereskedelmi vállalatoktól, cégektől vagy magánosoktól kisebb-nagyobb összegeket vág zsebre, nem azért, hogy nyilvánosságot, tehát ellenértéket adjon, hanem azért, hogy — elhallgasson vagy hallgasson.

A most hullámzó sajtóvitában az a valóban megfontolandó kívánság is felmerült, hogy a hirdetésjellegű közleményeket kötelezően valamely jellel, kerszettel jelöljék meg az újságok. Tudomásunk szerint mind a mai napig sem a kiadók, sem az újságírók testülete ilyen határozatot nem hozott. Egyelőre az az igazság, hogy a díjazott hírek és

közlemények kereszttel megjelölésének legindulatossabb szószólói öszzeroszkodnának azoknak a kereszteknek súlya alatt, amelyeket az elmúlt másfél évben — mellőztek.

Röviden még csak annyit: A Reggel minden érdeklődőnek — politikai ellenségeinek és most már perbeli ellenfeleinek is, miután rágalmaikért bíróság előtt felelnek — szabad betekintést enged üzleti könyveibe. Üvegéből van a házunk, minden oldaláról bárki beláthat.

Ha semmi másban, abban mégis egyetértünk a farizeusokkal, hogy az újsághirdetés nem monopólium. Nem is az! De arra mégsem vállalkozunk, hogy akik a polgári A Reggelen kívánják hirdetésüket közzé tenni, azokat rábeszéljük, fájradjanak más utcába...

15—20.000 forintért a legjobb nevű kávéház, vagy vendéglő is kapható!

Gundel Károly beszél a vendéglátó-ipar gondjairól

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal országos értekezletet rendezett a Kereskedelmi és Iparkamarában, amelyet Rónai Sándor kereskedelem- és szövetkezetügyi miniszter nyitott meg, utána Tardy Nándor, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója adott áttekintést az idegenforgalom állásáról. Az értekezleten 19 előadás hangzott el. A legérdekesebb idegenforgalmi szakértő, Gundel Károly az értekezleten elhangzottakat összefoglalva, a Reggelen a következőket mondta:

— Az idegenforgalom pénzkérdés! Szállodákat kellene elsősorban építeni, miután a magántőke erre nem vállalkozik, az államra hárulna ez a feladat is. De honnan vegye erre a pénzt?! Nem is gondolunk egyelőre komoly külföldi idegenforgalomra, csak a belső idegenforgalom megeremítésére, ám

ehhez is kellene néhány rendez szálloda.

Az értekezleten 500 személyes egyszerű szálloda felépítését szorgalmazták, amelynek nem lennének luxusszobái, de az egyszerű polgárok igényeit kielégítene. Ilyen szálloda megépítése persze egyelőre még a jövő zenéje. Az idegenforgalom hiányát nagyon megérzi a vendéglátóipar is. A kávéházakban és vendéglőkben a sok látványosság, zenekarok, díszzők irodalmi esték

mind a rossz üzletmenetet jelzik.

Így akarják a vendéglők és kávéházak tulajdonosai a közönséget vonzani. A rossz üzletmenet mellett pedig egymásután rakják ránk a különböző terheket és egyik hatóság sem vesz tudomást arról, hogy más teher is sujt bennünket, mint amit ő hajt be rajtunk. Csak egyetlen példát említek! Nemrég jelent meg egy rendelet, amely kimondta, hogy

augusztus 1-ig visszamenőleg cukorpotádót kell fizetnünk, ami azt jelenti, hogy az elmúlt

hónapok alatt elfogyasztott cukor után kilogrammonként 7 forintot kell fizetnünk.

A külföldieknek, akik az infláció alatt 50 centért kitűnő ebédet kaptak, ma drágák vagyunk és — elmaradnak. A Gellért-szállóban 60 szobát sikerült lakhatóvá tenni, ebből 20 szobában laknak, a 20 közül 10 az UNRRA hivatala, ezek a lakók bizony keveset fogyasztanak a Gellért éttermében. A vendéglátó iparban ma az a helyzet, hogy

15—20.000 forintért a legjobb nevű kávéház vagy vendéglő is kapható,

mert a tulajdonos nem bírja az egyre szaporodó terheket és az egyre csökkenő forgalmat.

Magyarországot újra felvették a Nemzetközi Kereskedelmi Kamarába

A Párisban székelő Nemzetközi Kereskedelmi Kamara Magyarországot még 1941-ben törölte a tagok sorából. A Kamara 1943-ban székhelyét Párisból Londonba tette át, de azóta már újból visszaköltözött a francia fővárosba. A Kamara főtitkára, Pierre Vasseur most értesítette Székely Arthurt, a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara főtitkárát, hogy Magyarországot újból felvették a tagok sorába és ezzel a Nemzetközi Kamara tagjainak száma 44-re emelkedett.

BEKÉBELI MINŐSÉGU
RUHA- ÉS FEHÉRNEMU
CSAK FOGYASZTÓK RÉSZÉRE.

flanelek

hatóságilag megállapított áron.

BÁNYAI MIKLÓS

BUDAPEST,
LAUDON-UTCA 10. CÉGNEL.

MÁVAG FORD

kitűnő állapotban, taxinak alkalmas,
ELADÓ

Komoly,
nagy kocsit vennék.

Érdeklődés „Üzemképes” jeligére,
Arató hirdetőbe, Erzsébet-körút 14.

CSILLÁROK
BITTERA

• letárol,
javításokat vállal
Akáca-utca 7.
Telefon: 222-412

Miért nincs tejpor Budapesten?

Hetekkel ezelőtt még feltűnően sok tejpor volt Budapesten. Ma egyetlen dekát sem lehet szerezni! Surányi Gyula egyetemi magántanár a fővárosi Csecsemővédő Intézet igazgató-főorvosa a következőkben vázolta a helyzetet:

— A nyár folyamán a svédek jóvoltából rendszeres tejporellátásban részesültünk, amire azért volt szükség, mert nyáron a tejcsanakok sokkal jobban romlanak és egyedül a tejpor volt megbízható táplálék csecsemőink számára. A svéd akció október 15-én megszűnt, azóta az ország egyetlen tejporgyára, a gyulai Dehydro látta el a szükségletet. A közellátásügyi minisztérium napokkal ezelőtt zárta a gyár tejporkészítetét, hogy a főváros kórházait elláthassa. A Csecsemővédő Intézetnek pillanatnyilag egy gramm tejpora sincs. Kérésrel fordultunk a polgármesterhez, hogy a gyár meglévő készletéből bizonyos mennyiséget szabadíttasson fel. Ha kérésünk sikerrel jár, az intézet ismét sokezer rászorult gyermeknek tud segíteni.

Volt gazdatisztek, figyelem!

A népjóléti miniszter rendeletét közli a hivatalos lap vasárnap száma

a földreform folytatás ellátás nélkül maradt nyugdíjasok segélyezéséről.

A rendelet alapján segélyben részesülnek a 60. évüket betöltött, vagy keresőképességüknek legalább 75 százalékát elvesztett olyan volt gazdasági alkalmazottak, akik a földreform végrehajtása során megváltás vagy elkobzás alá kerültek

ingatlan tulajdonosával szemben nyugdíjra, kegydíjra vagy más-nemű ellátásra jogosultak,

ellátásuk folyósítása azonban az ingatlan megváltása vagy elkobzása következtében szünetel.

A fizetendő segély a volt gazdatiszteknek

havi 60 forint, egyéb alkalmazottaknál havi 40 forint.

A REGGEL SPORTJA

Izgalom, tüntetés — s a végén váratlanul fölényes Előre-győzelem az ökölvívó CsB-én

Előre—B. Vasutas 12:4

Parázs izgalom között kezdődött a Sportcsarnokban az ökölvívó csapatbajnokság döntő küzdelemesorozata. A hangulat izzásig feszült, amikor az Osz—Szabó Béla mérkőzés után a jól szurkáló, de a folyton hátráló és a harmadik menetben alulmaradó Szabót hirdetik ki győztesnek. A közönség felugrált helyéről és haragjától a pontozó bírakat a rendőrségnek kellett megvédeni.

Az alsóbb súlycsoportokban fej-fej mellett haladt a két csapat, aztán az Előre korrekcióval felül s a végén fölényesen nyert a villamosok ökölvívó gárdája a vasutasok ellen. Az Előre győzelmeinek szerzői: Szabó Béla Osz ellen, Frigyes Hantvárit verte biztosan, Major végig jobb volt Mitterernél, Nagy D. csak kemény harc után nyert Szabó I. ellen, Takács a

második menetben néhány olyan kemény ütést mért Farkasra, hogy az feladta a további küzdelmet. Szolnoki ellen Novák egy menetben át, keményen verkedett, aztán feladta. A Vasutasok közül csak Szigeti és Vajda tudott győzni, Szabó D., illetve Strincz ellen.

A mérkőzés előtt egy válogatóversenyt is lebonyolítottak. Bón (BRE) legyőzte Jankovitsot (Kistext). A csapatbajnoki mérkőzések során hétfőn, este 7 órakor az FTC—Csepel összecsapás kerül sorra.

Erősödik a KAOE atlétaosztálya. Az ungvári származású volt MAFC-nyolcoszázados Soltész, valamint a MAC igen tehetséges 400-as futója, Farkas jelentkezett náluk. Hír szerint ide tart az egyik munkásegyletünk szolnoki származású sprintere is.

Melyik a hamis?

— kiadták-e a románok Bodolát vagy nem?

Az elmúlt hét labdarúgószékszenzációja Bodolának, az MTK-ban játszó erdélyi játékosnak kiváló játéka, majd Budapest válogatott labdarúgócsapatába való beválogatása volt. Az indulásnál aztán kiderült, hogy Bodola mégsem utazhatott Belgrádba. A román labdarúgószövetség átirata értelmében ugyanis őt még nem adták ki. Mit szólnak a dologhoz az MTK-ban?

— Számunkra teljesen érthetetlen az ügy — mondotta May Lajos, az egyik vezető. — Mi annakidején szabályosan kikértük a románoktól, volt egyesületének kifizettük a lelépési díjat, a cserébe adott Füzér már játszott is a nagyváradi Vasasban. Kezünkben van a román labdarúgószövetség főtitkáranak szabályszerű kérdőlevele. Érdekes, hogy az MLSZ-hez érkezett

levélen ugyanez az aláírás szerepel, bár az utóbbi levélről hiányzik a pecsét.

— Mit szól Bodola?

— Bizonyára új vezetőség van azóta s ez nem tud a dologról, véli kiváló játékosunk. Ennek viszont ellentmond az azonos névaláírás. Minket egyébként nem érdekel az ügy. Az MLSZ tudomásunk szerint, átir a románokhoz és közli, hogy ő kiadás alapján szabályosan igazolta le Bodolát, aki egyébként magyar állampolgár. Ezek szerint Bodolát nyugodtan játszathatnánk Belgrádban, ahol vasárnap délután nagy szükség lett volna rá, Budapest fiaik kemény csatára állnak fel a legjobb jugoszláv labdarúgók ellen. A mérkőzést a rádió is közvetíti délután 4 óra 10 perckor.

A BIRKÓZÓSPORT
OLIMPIAI RÉMÉNYSÉGEI

Frankó Mihály, a birkózók élnöke mondotta A Reggelenek:

— A londoni olimpiára már megkezdtek az előkészületeket. Ennek a jegyében zajlik le a vasárnap esti bajnoki küzdelem is a Sportcsarnokban. Az olimpián az öregekre már nemigen számíthatunk, de van néhány kiváló tehetségünk, ezek között is a legkiválóbb Szilvássy (B. Vasutas), a debreceni Némedi és a ceglédi Soltész. Bizunk benne, hogy méltó utódai lesznek a Keresztes Lajosoknak és Zombori Ödönöknek.

(Keresztes... Zombori... csak a napokban hallottuk emlegetni nevüket. A B-listán találkoztunk velük. De erről ne beszéljünk...)

ÜGÉTOVERSENY HATARNAPOK
november 24, 28.

Dr. Miklós Sándor, a BKE kiváló jég-hokki játékosa az FTC-be lépett. Most járt le az átigazolási határidő a hokkizóknál. A legjobban a csepeliek erősödtek. A két Ujjalussy-testvéren kívül a BKE Bányai-ja is Csepelre ment. B hét végén kezdődik a jég-hokki-idény. A bécsi postások játszanak szombaton este a budapesti postásokkal, vasárnap az FTC lesz az ellenfelük. Hétfőn, december 2-án indul a bajnokság hat csapat részvételével. Jég-hokkizóink külföldre is ellátogatnak. Az MTK és FTC januárban Svájcban játszik február derekán Prágában a világ bajnokságon veszünk részt, márciusban Svájcba hívunk válogatott csapatunkat, közben részt veszünk a Duna Kupa-mérkőzésen is Prágában és Pozsonyban, ahol kivülünk a bécsiek is indulnak.

SPORTRUHÁZAT-nál
VEGYEN
BUDAPEST, VI., BAJCSY-ZSILINSZKY-UT 13. szám. (Andrássy-út sarkán)

SIRUHAT,
LODEN
és BALLON
KABÁTOT

1860 óta

Kozma kalap
márka!

SOMOGYI BÉCA-UT 3/A. (Károly-körút)

Jó zongorát a megbízható Szávits mestertől. Bérlet, javítás, hangolás különleges kivitelben. Budapest, BAROSS-TER 1. sz.

Névnapi, ünnepre
ajándék

az edes tokaji bor

Kapható: a termelőnél

literenként kimérve és ízlésesen palackozva, R.-né Szász Ilona tokaji szőlőbirtokos budapesti lakatában:

VIII. ker., Szentkirályi-utca 4.

MUTÁRGYAK

VÉTEL ELADÁS
N. PETŐFI SÁNDOR-U. 17. ÁTJÁRÓBAN

SCHATZ

Reggeli levél

Bábel nyelvzavar nélkül

Róma, november végén

Ha Róma istennőjének nem állt volna el a szava a csodálkozástól mindazok felett és miatt, miket sok ezer éves történelme alatt látott és tapasztalt, s ha ismerné a pesti nyelv szépségeit, most bizonyára idézné a régi chansont: „én nem ilyen lovat akarom!” — s gondolna arra, hogy hosszú és sikeres erőlködésének, mellyel idegenforgalmat teremtett, újabban milyen különös gyümölcsei érlelődnek. Mert ennyi idegen, mint manapság, a legbékébb békében sem volt Rómában: csakhogy míg azok jöttek és hoztak, ezek jönnek-mennek — és visznek.

Menjünk sorjában. Nehogy sértődés essék: a nagyszámú diplomácia, amely a Vatikán semlegessége folytán 1938 óta csaknem változatlan számban él itt, adja magától és tiszteletremlő állandó alapját a római nemzetközi nyüzgésnek. De rajtuk kívül mennyi nem hivatalos — sőt hivatalos külföldi van itt? Csak az Isten tudja. — mert a rendőrség aligha — kik és honnan jöttek ezek a léptenyomon felbukkanó, százféle idiómán beszélő, hol kopáló, hol költelező ismeretlenek, akik a Földön fellelhető valamennyi politikai színárnyalat önmegbizott hírhordói. És nyomukban a rengeteg széltozó, akik vesznek, eladnak — azt gyánitom, többnyire levegőt, de jó áron — hiszen Rómának még a levegője is olyan jól

Aki azonban nem a mulatók gomolygó füstjében, hanem a külvárosi utcák nyomországu sodrában jár, az másféle idegeneket lát: rongyos és megtépett hadifoglyokat, akik nem tudni honnan érkeznek és nem tudni hová mennek, letört emigránsokat az összeragyvált Európa minden országából, immár többnyire cél és nagy szavak nélkül, pusztán a mindennapi levegőt vergődve át megaláztatásokon és hazudozásokon. És mint a szünni nem akaróan emléke-

zetes háború legszeméltetőbb képviselői: a katonák. Húszalok számtalan unió-misban — nők is, kackiás sapkákkal, megtörve ezeréves hagyományokat, még a pápa jelenlétében is, jályoi helyet; — négerék, lengyelek, karjukon „Poland” feliratú himzéssel, jüppinók, sárgák — de mind jókevék, kéltveve, hogy immár nem időznek rajuk. Mert azonban az élet zavartalan örömeit nem lehet e Sivalom Völgyében elnyerni, nem tudnak védekezni az idegenvezetők raja ellen, kik vad szóhalmazat-hadárás közben cipelik áldozataikat templomról-templomra, képről szoborra és vissza. Elnéztem egy csoport nagyon fiatal, de kitüntetésekkel ékes újjeléndit, amint engedelmesen nyújtogatták nyakukat, ormot, tornyot, oszlopot szemlélve: az volt arcukra írva: „El Alamiennél kicsit kellemetlenebb volt, de nem sokkal!” (A bon-motra mindig kész rossz nyelvek azt is mesélik, hogy egy ilyen csoport a Forumon megilletődött az impozáns romtömegtől. Az egyik ezt mondta: „Háború az háború, de azért ennyire mégsem kellett volna tönkretenni ezeket a házakat!” Mire a másik, kissé realitásban: „Igaz: de ha már így van, nem értem az olaszokat; ha szükség van rá, miért nem építik fel újra, ha meg nem, horáják végre el a maradeknyokat!”)

Igy zajlik nappal a Bábel Róma utcáin; de ha eljön az este, a Tiberis-parti platánjai alatt karonfogva, sőt némileg intenzívebb menetalakulatban is, lengyel, néger, yankee, hazátlan és őslakó — mind megtalálja a párját. Hallgatják a folyó sietős zúgását, nézik az elmulthatatlan szépségű képet és ennek az örök, mindenkire egyformán szóló nyelvnek a segítségével megértik egymást.

Ami elég ritka dolog manapság...
 éduáááá i:önöB srndlu mfwpyp
 Tempefői

„A Rajna kincse”-t újította fel szombaton az Operaház

„A Rajna kincse” szombati felújítása alatt az a képzelődésem támadt, hogy Wagner Richard egy estére, éppen erre az egy estére szabadságot. „A Nürnbergi mesterdalnokok” együtteséből Beckmessen urat, a korlátolt, vaskalapos és dogmákon kötő művész örök torzképét és elküldte ide, a pesti Operaházba, mert felettébb kíváncsi: mi a véleménye a halhatatlan Beckmessernek erről az előadásról? Erős a meggyőződés, hogy a zordonan szigorú Beckmesser kollégának igen jó a véleménye Lukács karnagy munkájáról, mert a fiatal karmester pedáns, rendszerető muzsikussá, képzett és lelkiismeretes, nagy gondtal és hitelesen szólalt meg minden kótafejet, tolmácsolása szabályos és pontos. Csak éppen az a baj, hogy a kótafejekről — ritkán veszi észre a wagneri lényegét! Nincs képzelőereje, hiszen szánya, lényéből hiányzik a wagneri igazság. „A Niebelung gyűrűje” előjátékának ezüsttákos színdarabja. Nem tud feljutni a wagneri gondolatok felhőjára oraira, sem pedig leszállni azoknak rejtelmes mélységeibe. Valami elemzhetetlen szürkeség ülededik rá a zenekarra és a színpadra. Wagner ékeszólásának szász és szász zenekari mozzanatokban megszólaló gazdagságát hiába keresnők, a színpadon pedig alapvető tévedésként, inkább énekelnek, mint deklamálnak. Hová lett a wagneri énekeszólás, a dramatikus énekeszólás? Rösler, ez a kivételes nagy művész közelíti meg leginkább azt a stílust, amely a Niebelung-tetralógiában jutott el teljes kimerésig. Zenelleg és drámailag kimagasló Loge-alakítása mellett a másik nagy művészi teljesítmény Fekete Pál Miméje. Maleczky félelmetes Alberichje. Podor varázslatosan zengő Wotanja, Némethy Ella drámai Fric-kája, Wurga Lividának a báj és az ifjúság verőfényt árasztó Freya-alakja mellett a két órást kell említenünk: a zengő „basso profondo” szóló Koréh Endrét és a kevésbé zengő, e feladatra nem alkalmas Kálmánt. Németh Anna nemesen formálja Erda szolamát, de Jámor és a három sellő, Roskó Magda, Birkás Lilián, Uher Zita is megérdemel egy-egy elismerő szót. Udvárdy még messze jár Wagnertől! Vagy áriázik deklamálás helyett, vagy atomokká rombolja a mondatokat. Nádasdy Kálmán rendezése Wagner tömör drámaiságát igyekszik életté eleveníteni, a naturalista valóságssággal megjelenő mítosz tejezi ki. Fülöp Zoltán színpadképeiről pedig nagy elismeréssel mondhatjuk, hogy a Wagner-muzsikából nőttek ki, annak szemléltető megjelenésével. Márk Tibor darabjai a hagyományt és a stílust képviselik. (b. i.)

GAÁL FRANCISKA

A vígszínházi estén felbukkant előttem néhai öreg kritikus öt-nyolc szatirarca. Látni véltem őt a nézőtér homályos háttérében, vállára vetett fekete felleghajtó köpenyével, amelyet úgy viselt, mint hajdani duhaj jogászok. Így áldogált az öreg garabonciás, nézte a színpadot a nagy reinhardtói hókusz-pókusz, azután egyintett egyet és morgott, ilyen-tenképpen: „Játszani!... Azt kell tudni, semmi mást. Értitek? A többi...” és mondott még valami csúnyát. A Vígszínház bemutatóján, míg a „Claudia” című andalító amerikai „bestseller”-művet néztem, az egyik kritikus megjegyzése jutott eszembe. Gaál Franciska játszotta a címszerepet, az ő éiragadó kis lényének kobold-bájosága, nyugtalanító izgalmasága, zabolátlan szikrázósa vakított és — egyszerűen megfeledkeztem a darabról! A mű — ki is a szerzője? Hogy is hívják ezt a „Gartenlaube”-munkatársnőt, ezt a Maritibe ojtott Reniczkyné Bajza Lenke-epigont? — szóval a mű nem érdekelt. Egyes-egyedül csak a színésznő, aki betöltötte a színpadot és akitől melegünk lett, kifényesedett a homlokunk, mint a színdarab két férisszereplőjének. Meggyőződésem egyébként, hogy a „Claudia” — egészen más Claudia, mint a Gaál Franciskáé. Rose Franken Claudiája unalmas és nem létező világi álmaiváltása. A hajdani „Lányok lapja”-ból idaragasztott matrica ez a menyecske, aki olyan szűzi, tudatlan, gyermeki, oly elképesztő csacsiságokat kérdez, olyan szerelmi képzetek vannak, hogy nem is hiszünk el neki azt, ami a harmadik felvonásban kiderül, mikor uborkát majszol, szédül és az elbájolt néző végre annak a tudatára ébred, — hogy mégsem a gölya hozza a kisbabát... Ez a gyermektudó, valószínűtlen menyecske, ez a Markart-kórszaból idéteveztetett hülyecske, ez a festett porcellánbábú olyan tudatlan, hogy — nem is lehet igaz!... (Itt, némi változtatással, Shaw mester szókincsét használtam!) Gaál Franciska, egyedül ő, teremtette azt a Claudiát, akit mi látunk és nem az író gügyögő múnáiváltása. Ő érte, a színésznőért érdemes megnevezni még a darabot is, melytől egyébként teljesen függetleníti magát. Ez az egész előadás az ő nagy „száma”, valósággal az ő magánszáma. De azért a többiek is igen tehetségesen segítkeznek neki. Orsolya Ersti piciny szerepet játszik. Az emberi jószág, a könnyekben mosdatott anyamosóly, a szenvedésből felemelkedő szeretet ilyen őszinte kifejezésére ki volna ma képes? Dózsa István, ez az önfeláldozó, nagyon tehetséges epizódista, érdekes, megnyerő emberi arcát ad — néhány szóval és szemrebbenéssel! Szabó Sándor-ról most derül ki, milyen jó színész. A Nemzeti Színházban ezt gondosan titkolták. Van benne

valami nagyon rokonszenves ifjú-férfiasság. Benkő is jó színész, csak az a kár, hogy rossz útra téveszdi őt a skatulyázásra hajlamos szereposztó-rendszer: a Don Juanok kiállhatatlan specialistaja lesz belőle! Halassy Mariska természetesen beszédevel nyert meg bennünket. Pogány Margit pedig egy rikító szokvány-torzképet tehetségesen rajzol meg, illetve — rajzol el!

Balassa Imre

SZOMBATRÓL vasárnapra vtrradó éjjel a Nemesz végigdöcögött Pesten és Budán. 11 óra elmult; az Andrássy-úton 3-4 siető ember; a Stefánlán teremtettt lélekel nem találkoznak; a volt Park Club-ból fénynyaláb esik a sötét fasorra. A Thököly-úton egyetlen csapszék világos; a Keleti körül 10-12 férfi és nő villamosokra vár. Nagy tömeg a Nemzeti előtt! Úres vilamosokra tolongva, egymást taposva ugrálnak; összetűzések, hangos jelenetek. Sokkal szélesebb az élet a Kossuth Lajos- és Semmelweis-utca sarkán. A Belváros csendes és üres. A kilégett Dunapart lélekbeáramló. Budán sok a világos ablak, de kevés a járó-kelő. A standokon tazi-sorok: karabélyos, kemény klál-lású rendőrököt látunk. Teljes biztonságérzet; soffőrök alszanak a volán mellett, borozásból hazatérő budalak az ütöcsög. A Vár kiér-teties; a Krisztina néma. Éjjel után a Lipótváros is elnéptelenedik. Pest „világvárosi feltja”, az Oktogon és a Nagymező-utca közötti szakasz. Az órját végeit.

CSAK NŐVEL NEI

— a címe Helász Rudolf, Horváth Jenő legújabb operettjének, amelyet paródés szereposztásban esztendőben, 28-án mutat be a Medgyaszay-színház. A magyar slágerek szerzőjének új operettjében egész sereg világhírre teremt számot komponált, amely a „Csak nővel ne!” premijerével indul el a népszerűség útjára. „Keresem a boldogságot”, „Este fess a pesti nő” című slágerei felülmulják még az eddigieket is. A színpadon humoros és kényes témájú operettben Dayka Margit fogorvosnőt játszik, Fekety Camill egy szobainast, Búicsi pedig egy eszellovíve szerepében a mulat-tatás vezérszólást. A romantikát Rókósy Tibor és Christján Angela képviselik. Szapáry Gabi egy lokál-táncosnő nagyon hálás figurát szemléltet meg. Kapitány Annak ez lesz első színpadi fellépése, egy kottá-író lányból dívozé előlépett új csillagot karikíroz. A csupa vice és csupa muzsika-operettet Lénárd Béla rendezi és a szerző Horváth Jenő jazz-zenekara kíséri.

• A Pesti Színház új darabot mutat be november 29-én, pénteken este, Terence Rattigan, angol író „Nap-sütés” című vígjátékát Bókay János átdolgozásában. A főszerepeket Kiss Manyi, Ruttkay Éva, Bárdy György, Pálóczy László, Rátóty Róbert, Somló István és Szakács Miklós játsszák. Rendező Szász Károly, díszlettervező Neőgrády Miklós. Fűtött nézőtér.

Pólya Tibor emlékére

Az idén töltötte volna be hatvanadik életévét Pólya Tibor, a festők kedvence, a bohémvilág közismert, elkényeztetett kiskirálya. A kors ki-számíthatatlan útjai pontosan kilenc évvel ezelőtt, 1937. november 29-én szőlította el embertársai közül. Most az évtized távlatából kiállított képei emlékeztetnek színesen csil-logó, fényesen vibráló tehetségére, mely sohasem ismerte a nyugvást, a pillanatnyi szélcsendet sem; az igaz alkotó motorja hajtotta mindig újabb ötlet, teru megvalósítására. A Japán-kávéház asztalánál, ahol az öreg Szinyei-Merse, Lechner és Fé-nyes volt az úr, hallották legtöbb, vidáman kergetőző tréfáját, bohókás ötletét, gazdagon szípkázó szelle-mességét. Tréfamestere volt a tár-saságnak, ő adott legtöbb segítséget nekik a szürke élet gondjainak el-viseléséhez. Kételyeiről, gondjairól, lelkének rejtett problémáiról nem szívesen beszélt, legfeljebb elvélve, egy-egy szót ejt el a legmeghittebb fegyvertárs előtt, akiben tiszta szíve szerint, vakon megbízhat. Ez a fegy-vertárs Herman Lipót. Ő majd min-denről tud. Ő írja az elhunyt mű-vész búcsúztatóját is, az ő jellem-

zése, az ő szavai a leghitelesebbek: „Teljesen kialakult, eredeti művész volt, termékeny és sokoldalú — úgy a grafika, plakát, illusztráció, kar-rikatúra rajzolás, mint az olaj és temperával festett magyaros és köz-temős zsáner, táj- és arckép terü-letein.”

A Szalmásvy Galéria kiállítása te-szi időszzerűvé a zseniális festő mon-danivalóit. Idillikus parasztszelenek, a cirkusz különös világának köz-napi és mégis bizarr alakjai, azután a torzképek — ezek a remekbe ké-szült jellemképek sorakoznak egy-más mellett a falakon. Jellemét, egyéniségét körvonalazzák munkái. Nehéz mást mondani róla, mint ami rajzairól, festményeiről sugárzik felénk.

A felszínen csillogó, bohókás kedv rejti azok előtt az igaz értéket, akik a tehetség mélyforrásaiban nem tud-nak helyesen olvasni! Pedig a kedv és derűs fény nagyobb érték min-dén másnál. Képei a komoly beszéd helyett inkább mosolyognak a láb-gatára: könnyed, játékos, a Na szürke gondjai között ismeretlen, furcsa világba csalogatják őket...
 Radocsay Dániel

Férfiak kedvence

ROSALIND RUSSEL és BRIAN AHERNE

COLUMBIA FILM FÜTÖTT NÉZŐTÉR!

CORSO

A budai közönség figyelmébe! A Petőfi-híd este 10-ig nyitva!

HOLNAP, HÉTFŐN PREMIER!

Ballon-, Eső-, Viharkabát

Salamonovits Manó

V. Sas-utca 23. Tel.: 120-226.

Kis notesz

AZ OPERAHÁZ szombatesti diszeloadását, „A Rajna kincse” felújítását az Új Operabartók Egyesülete rendezte. Előadás után fogadóest volt az Operaház összes szalonjában. A köztársaság Elnökével élén ott volt a mai Magyarország sok nevezetessége. Az est szenzációja — egy dzsessz-zenekar volt! A táncmuzsikát olyan Jazz-Band szolgáltatta, amelynek tagjai egytől-egyig a magyar filharmonia művészei, akik ezúttal nem Mozartot, Beethovent és Wagnert muzsikáltak, hanem — dzsesszt. Kedves látvány volt, mikor Freya istennő — Wurga Livia — és Fricka istenasszony — Némethy Ella — „szvinget” jártak — erre a muzsikára.

Száraz arcbrőre Merry Shandy krém.

SENTIVÁNYI LAJOS unitárius püspök, nemzetgyűlési képviselő, a Polgári Demokrata Párt vezetője szerepelt a héten egy interjúval az „Evening Standard” a nagy londoni esti lap első oldalán. A lap részletesen leírja Szentiványi Lajos egyéniségét, életművét a német megszállás alatt és felsorolja az angolokat, akiknek életét megmentette.

SIOGÁRDI ZÖLD Márton, az első világháború egyetlen zsidó tábornoka meghalt. Vasárnap délelőtt féltízkor kísérték utolsó útjára a rákoskeresztúri temetőbe.

Ljndenfeld úri szabóság, Dorottyautca 3. Új telefonszáma: 384-058.

SZEKELY Mihály, az Operaház kiváló basszistája, aki feleségével együtt e hó 17-én utazott el Budapestről, szerencsésen megérkezett Amerikába. 20-án indultak el Bécsből Irország felé a rendes repülőjáratral s onnan folytatották útjukat clipperrel. A bányához intézett távirat így hangzik: „Szerencsésen megérkezünk, nagyon szép minden, igaz szeretettel fogadtak, Mihály.” Első fellépése e hó 26-án lesz Dallasban, Texas fővárosában, ahol a Verdi Requiemet énekli.

Kosztelitiz lavendula utánozhatatlan.

A LILI MARLENE dallamára, a belgrádi német rádió jelére, ki nem emlékszik? A szerző, Schultze úr azonban nagy náci volt és ezért egy évig romokat kellett Berlinben takarítani. A napokban kiemelekedett a sülyesztöböl, megjelent egy berlini lokálban, új szerzeményeivel, de kifütyülték, kizavarták, az angolok pedig vizszakúldták romot takarítani. Schultze úr ugyanis gyűlölködő angolelles dalokat szerzett.

Tartós ifjúság? Hormocith B. krém!

HET MILLIÓ PÉLDÁNYBAN jelenik meg a „News of the World” angol hetilap. Ez a legnagyobb példányszám ma Angliában!

ÚJ MAGÁNTANÁRT avat a közeljövőben a Pázmány Péter tudományegyetem bölcsészeti kara. A jelölt kiváló költőnk, Füst Milán, aki hír szerint, Korniss Gyula és Lukács György professzorok előtt teszi le a magántanári kolokviumot az esztétika tárgyköréből.

A MOST elhunyt Adám Lajos professzorral megható történetet beszélt el a nagy professor leg-hívebb és legtehetségesebb tanítványa, dr. Mester Endre. Néhány hét előtt a nagybeteg professor meglátogatták a vezetése alatt álló két klinika orvosai. Ágyban fekvő fogadta tanítványait, akik Kisfaludy Stróbl szép emléklapoktól nyújtották át. A halálosan beteg fogadta tanítványait, akik Kisfaludy Stróbl szép emléklapoktól nyújtották át. A halálosan beteg fogadta tanítványait, akik Kisfaludy Stróbl szép emléklapoktól nyújtották át.

A Vígszínház közönsége elragadtatással nézi az eredeti, gyönyörű sarkát, amelyet Gaál Franciska a Claudiában visel. A Nemzeti publikuma pedig Szörényi Éva álomszép kalapját, amelyik az Ötödik hadoszlopban díszíti megjelenését. Mind a két kreáció Springer Janka mesterműve.

SIR ALEXANDER KORDA most készülő nagy filmje, a Scotland Yardot, az angol rendőrség központi nagy szervezetét vetíti a közönség elé. A filmben két leszerelt angol katonatiszt szerepel s az ő életükön, kiképzésükön keresztül mutatja be a háborúutáni angol ifjúság életét. Az egyik katonából kitűnő rendőr lesz, a másikkól — betörő!

Szegő Miklós, a GFB-gyár volt üzletvezetője, a kiváló szakember, a Révay-utca 20. alól elköltözött és nagykereskedést (Madách I.-út 11.) megnyitotta. A Hellas-, Gevi-, Pallas-, Perles-, Excellent-habselyemárúk kaphatók.

LAMBERTI SORRENTINO, az „Aquant” és a „Tempo” szerkesztője, aki hat hetet töltött Magyarországon és lapjainak hosszú cikkekben számolt be a Tokaji Szüretéről, hazautazott Rómába. A kiváló olasz újságíró 1944 tavaszán Budapesten fogták el a németek a magyar ellenállási mozgalomban való részvétele miatt és Mauthausenbe deportálták Sigray Antallal, Rassay Károllyal, Millok Sándorral, Farragi Györggyel, Andorka Rudolfal. Sorrentinonak most jelent meg új könyve Rómában, Mondadorinál, a címe: Isba e Steppa, az első olasz mű, amely Szovjetországról szól.

„Danuvia” díszóra a legszebb legértékesebb és legelőcsőbb ajándék.

WALT DISNEY érkezett Európába a Queen Mary fedélzetén, feleségével együtt. Mrs. Disney egyébként a Micky Mouse keresztanyja, mert a nevet, mint Disney titkárnője, ő adta a mulatságos kis egérnek.

Ketten beszélgetnek: — Mire szavalol? Jókai-egyveleg vagy Jókai-torta? — Ez is, az is és hozzá Vindemiaborok.

LEHÁR Ferenc, aki most töltötte be 76-ik életévét, súlyos szemműtéten esett át. Az operáció sikerült és a Mester most tiroli villájában üdül. Már egy-két órát naponta a zongorája mellett ül. 34-ik dalművét írja...

A párisi „Cartier” Budapestre költözött (Andrássy-út 27., az Operával szemben), ahol „Somló” ékszerész a legválasztékosabb finom ékszereket és briliánsokat mutatja be a vásárlóközönségnek.

KENTNER LAJOS játssza Angliában először Bartók harmadik nagy zongorahangversenyét a BBC zenekarának jövő szerdai nagy hangversenyén. A zenekart Sir Adrian Boult vezényli.

Berkovits szalon = Berkovits Andor Berkovits Andor = V, Harmincad-u. 3

PÁRISBAN most jelent meg a nevezetes „Petit Larousse” legújabb kötete, amely az utóbbi esztendő világtörténelmi eseményeivel is foglalkozik. Főlőtte mostohán bántak a szerkesztők egynél, mely historiai személyiséggel. Például a legújabb kor francia nemzeti hőseiről csak ennyit tudnak: „De Gaulle, Charles, francia tábornok, Lilleben született 1890-ben. Az ideiglenes francia kormány első elnöke”. Lavallól ellenben tíz, Pétaírról tizenegy sorban emlékeznek meg ugyanezen a káttel... Rooseveltt három és fél, Churchill öt, Sztálin hét sort kapott. Hitler életrajza nyolc sor, Mussolinié tizenegy és fél. Miféle politikai „világzemélete” lehet a „Petit Larousse” jelenlegi szerkesztőjének?

Beszédtema a „Hendex” kézfimító.

A REGGEL
Megjelenik minden hétfőn és pirosetűs ünnep után
Felelős szerkesztő és kiadó: PÁRTAY TIVADAR
Igazgató: TIMÁR SÁNDOR
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V. Bajcsy-Zsilinszky-út 78. Telefonok: Szerkesztőség: 129-079 és 128-345. Kiadóhivatal: 129-670.
Légrády Testvérek Rt. könyvnyomdája. Budapest, V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78. A nyomdaért felelős: Agárdi Károly igazgató.

Kalapja piszkos? formátlan? Rendbehozza LAMPERT kalaposmester Jókai-tér 6 udvarban

EGERESI STUKATUR ÉS ALABÁSTER KAPOSI, VI., NAGYMEZO-U. 21. TEL.: 124-641. Ezüst evőeszközök, dísz tárgyak legelőnyösebb áron Polgár Kálmán ezüstárúüzem VII., Kazinczy-u. 9. Udvarban. Tel. 221-111 Javítás, átalakítás, csere. Ezüstvétel

Fényképezőgépek Fotóclkek nagy választékban VÉTEL ELADÁS Amatőr munka, fotokópiák, színes filmek eladása és előhívása a legjobb kivitelben SZENES-nél Somogyi Béla-út 16. (v. Károly-krt.) Tel.: 389-169.

Síruha különlegességek ismét Vécsei Ernő V., Zrínyi-u. 9. Telefon: 394-157.

NAPTÁRAK, KALENDÁRIUMOK, KARÁCSONYFADÍSZEK legdúsabb választékban legelőcsőbban György Imre papirtárú nagykereskedőnél Deák Ferenc-utca 15. szám.

IRODA BÚTORT URANIA TOGHIA ÉS NEMETEI Somogyi Béla-út 3/a Telefonszám: 222-631

ALPACCA evőeszközök, bor- és sörkíméropultok asztalok székek vendéglői és kávéházi felszerelések, VILLANY- és GÁZ hűtőszekrények VESZEK — ELADOK HEXNER üzletberendezési vállalat Kft. Király-u. 25. Telefon: 227-076.

Nőikalap alakítás férfi- és nőikalapok raktáron

Részletre is! Valódi Bösendorfer EZERÖTSZÁZ FORINT LYRA ERZSÉBET-KRT. 19. Barcsay-utca sarok — Kölcson zongorák legelőcsőbban!

MINDENKINÉL TÖBBET FIZETEK FÉRFIRUHAÉRT SZÖNYEGÉRT egész háztartásért Somogyi Béla-út 5. TELEFON 227-353 HIVASRA JÖVÖK!

Ugy mint régen! Üzlet-, üzem-, iroda- és raktár-helyiséget FELNER szerez. Szent István-körút harminc (Marx-térnél)

Elefántcsont-faragást (kínai stb.) VESZEK. NOVÁGH utóda VARGA, Egyetem-u. 1. T. 187-667.

Kettő tonnás MERCEDES kifűnő karban, forgalmi engedéllyel eladó. Megtekinthető: IX., Soroksári-út 24. sz.

IRÓGÉP KÖLCSÖNZÉS, ELADÁS, VÉTEL KOLESA, Markó-utca 33. Telefon 122-556.

Olcsó Kisbútorok Kétszobás 98- Teakovi 68- Garcon BÚTORGYÁR ERZSÉBET-KRT. 33.

MERCEDES 1700-as, 4 ajtós, csukott MERCEDES 1700-as, 4 ülés Cabriolet FORD V 8-AS 6 ülés, választás falas FORD 1.5 TONNÁS csukott teher. REIMAN Vörösmarty-tér 3.

Perzsaszőnyeget veszünk Hívásra hához jövünk. URANIA Somogyi Béla-út 3-c. Telefon: 226-631.

ÜVEGDÍSZEK ANGYALHAJ, BOA, CSILLAGSZÓRÓ, GYERTYA legelőcsőbban kapható KESZMANN, Pesten, Rákóczi-út 7. sz. Telefon: 138-877. és Budán, Margit-rakpart 50. Telefon: 160-239.

AUTÓ SZAKISKOLA

Hikadé Teréz-körút 7 Tel.: 224-862 MŰHELY-CARAGE KÁLVÁRIA-TÉR 9. Vizsga személy-, teher és motorkerékpáron. Bentlakás RÉSZLETFIZETÉS. Kérjen tájékoztatást. Kerber-autó, Diesel-motorkerékpár-könyvek utánvétel is.

GRAMOFON RÁDIO KIRÁLY-UTCA 158. REMÉNYI zongora, hangszer

Iroda-bútorok raktáron minden mennyiségben, olcsó árban, HEXNER kft. Király-u. 25. T.: 227-073.

VESZEK ÉS ELADOK írógépet, számológépet, varrógépet, gramofont, rádiót, márkás porcelánt, festményt, antik bútort, hagyatékokt és perzsaszőnyeget DOMÁNY Nagymező-utca 36. Telefon: 122-076.

BUNDÁK SZEMERE SZÜCSNÉL OLCSÓN 26 ERZSÉBET-KRT MÁSODIK EMELETEN!

NYERS NYÚLBÓRT pézma-, hőrség- és vadbórt vesz TSUK GYÁR Király-utca 35.

Iroda-bútor? Szék? CITY IV., Párisi-utca 6/a. Telefon: 181-396. Vétel-eladás.

SAVOY-CARAGE Jókai-tér 3. Tel. 128-109. Benzinkút éjjel-nappal üzemben, vasárnap is. Autóolaj, szerviz, bér- autó, autó vétel-eladás.

Gázhűtő szekrényt magas áron veszek ASBÓTH Andrassy-út 2. Hátizsák 25 frt. MOLNÁR GYULA, Bp., VII., Somogyi Béla-út 3-c. Telefon: 427-274.

Perzsaszőnyeg Vétel-eladás. Ungár, Király-u. 14. Rákóczi-út 42

Sifelszerelés, Ródlí Molnár Gyula, VII., Somogyi Béla-út 3-c. Telefon: 427-575.

BLUTHNER-zongora 4000 forint. Kohn Albert zongoraterem, Bécsi-u. 3. Telefon: 181-428.

Menyasszonyi ruha, koszorú, fátyol és belépő kölcsönzése vidékre is. Myrtus-szalón, VII., Nagydófa-u. 18.

IRÓGÉP vétel, eladás EDES ÉS DECSY. Akácfu-utca 13. Telefon: 222-624.

ANGOL ÓRÁT AD KEZDŐKNEK fiatal diplomás. Cím a kiadóhivatalban.

DKW jó állapotban, jó gumikkal 8000 forintért eladó. JÓKAI-UTCA 9. Vállalatok figyelem! Újtípusú NASH kormánykapcsolásos nagy luxusgépkocsi eladó. Jókai-utca 9.

Papírhulladékot Selejtpapírt veszek. ZELINKA SÁNDOR Bp. Miksa-u. 5. Telefon: 425-598.

VIDÉKI UTAZÓK akik bérlettel vagy autóval rendelkeznek kifizető mellékletet vehetnek magukkal Jelenkezés bármely nap 10-11 között. HÁZII PÁR, Sas-utca 29. I. emelet.

GLÓRIA FOTELÁGYAK KANAPÉÁGYAK lakberendezési tárgyak, kárpitozott bútorok a készítőnél: OPERA BÚTORSZALON Andrassy-út 33.

1-12 tonnás Autófuvarok vidékre személykocsik. Irja fel, 139-641 telefon: 136-747 Új címe: Vidor József VIII., Lévali Oszkár-út 4. Népszínház-u. sarok

ÜVEGTÖRMELEK legalább mázsás tételekben veszek és elszállítom. KATEDRÁL-ÜVEG Kisméret kapható. BEVEZÉS üvegtörmelek VII., Király-u. tizenöt, Udvarban. Tel.: négy számjegyű — négy számjegyű. (22-524)